

RAPPORT LANDDYR
MATTILSYNETS ARBEID MED
DYREVELFERD 1. TERTIAL 2021

PUBLISERT 02. JUNI 2021

Aktuelt regelverk

- [Lov om dyrevelferd](#)
- Alle forskrifter under dyrevelferdsloven

“Dyr skal behandles godt og beskyttes mot fare for unødige påkjenninger og belastninger”

Dyrevelferdsloven § 3

For produksjonsdyr gir egne forskrifter under dyrevelferdsloven mer detaljerte krav om hvordan dyrene skal ha det. Mattilsynet kan ikke kreve mer av dyreholdere enn det som står i loven og forskriftene.

Innholdsfortegnelse

1	Resultater av tilsyn med dyrevelferd hos landdyr 1. tertial 2021	4
	De viktigste funnene i 1. tertial 2021	4
2	Bekymringsmeldinger om dyrevelferd hos landdyr	5
3	Hva viser tallene i rapporten?	6
3.1	Hvordan lese tallene i rapporten	6
3.2	Antall dyrehold som er registrert i Mattilsynets system	7
3.3	Antall dyrehold det er ført tilsyn i	7
3.4	Antall tilsynsbesøk i dyrehold totalt	8
3.5	Varslet og uvarslet tilsyn	8
3.6	Resultater av tilsyn	9
3.6.1	Antall saker der det ikke er funnet avvik fra dyrevelferdsregelverket	9
3.6.2	Antall saker der det er funnet avvik fra regelverket	9
3.6.3	Antall saker der det er registrert alvorlig vanskjøtsel av dyr	9
3.7	Virkemiddelbruk	10
3.7.1	Antall saker der Mattilsynet har påpekt dyreholderens plikter	10
3.7.2	Antall saker der dyreholderen må gjennomføre tiltak for å rette opp i forholdet	10
3.7.3	Hastevedtak	10
3.7.4	Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om avliving	10
3.7.5	Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak og selv sørger for avlivingen	10
3.7.6	Antall dyrehold der det er fattet vedtak om at dyreholderen må avvikle dyrehold	11
3.7.7	Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om midlertidig forvaring av dyr	11
3.7.8	Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om omplassering av dyr	11
3.7.9	Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om tilbakeføring av dyr	11
3.7.10	Antall saker der dyr i midlertidig forvaring ble vedtatt avlivet	11
3.7.11	Antall dyrehold der Mattilsynet har fattet vedtak om overtredelsesgebyr	12
3.7.12	Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om tvangsmulkt	12
3.7.13	Antall dyrehold der Mattilsynet har anmeldt dyreholderen til politiet	12
3.7.14	Antall dyrehold med vedtak om forbud mot aktiviteter etter dyrevelferdsloven § 33	12

1 Resultater av tilsyn med dyrevelferd hos landdyr 1. tertial 2021

Fra og med 1. januar til og med 30 april 2021 gjennomførte Mattilsynet tilsyn med dyrevelferden i 781 dyrehold. Det ble oppdaget større og mindre brudd på det regelverket som ble kontrollert, i 50,4 % av disse dyreholdene. De dyreholdene vi mener har størst risiko for brudd på regelverket, får tilsyn oftere enn andre.

Dyrevelferd er et viktig område for Mattilsynet, både i en normalsituasjon og under koronautbruddet. Mattilsynet har vært nødt til å gjøre vanskelige prioriteringer, og det gjelder også for tilsynet med dyrevelferden.

De viktigste funnene i 1. tertial 2021

- Mattilsynet registrerte alvorlig vanskjøtsel av dyr i 8 dyrehold. Selv om hvert tilfelle er ett for mye, er tallet lavt sett opp mot det totale antallet dyrehold og tilsyn.
- Mattilsynet har registrert 3691 bekymringsmeldinger om dyrevelferd i 1. tertial 2021.

Hvilke virkemidler bruker Mattilsynet når vi finner brudd på regelverket?

Når vi påviser mindre alvorlige brudd på dyrevelferdsregelverket, kan inspektøren nøye seg med å veilede dyreholderen om hva regelverket sier. Men som regel fatter Mattilsynet i tillegg et vedtak med pålegg om retting og en frist til å rette opp feilen.

Dersom dyreholderen ikke etterlever pålegget, kan Mattilsynet ilegge tvangsmulkt for å tvinge frem at vedtaket blir oppfylt

Ved mer alvorlige lovbrudd kan Mattilsynet også bruke mer inngripende virkemidler:

- ta dyr i midlertidig forvaring, eller sørge for at andre overtar stedet i dyreholdet for en kortere periode, til en varig ordning for dyrene er på plass
- avvikle dyreholdet helt eller delvis
- nekte den ansvarlige å drive aktiviteter som har med dyr å gjøre
- ilegge overtredelsesgebyr
- anmelde forholdet til politiet

Hva viser tallene i rapporten?

Rapporten gjelder bare for tilsyn med dyrehold med landdyr. Tilsyn med fiskeoppdrett, dyretransporter og slakterier er f.eks. ikke med i denne rapporten.

Tallene i rapporten viser ikke gjennomsnittet av hvordan dyrevelferden er i alle dyrehold i Norge. Rapporten gir et bilde av situasjonen i de dyreholdene og for de regelverkskravene Mattilsynet har valgt å føre tilsyn med. De dyreholdene vi vurderer har størst risiko for brudd på regelverket, får tilsyn oftere enn andre, og vi fører mest tilsyn med de kravene som har størst betydning for dyrevelferden.

2 Bekymringsmeldinger om dyrevelferd hos landdyr

Mattilsynet mottok 3691 bekymringsmeldinger om dyrevelferd i 1. tertial 2021.

Bekymringsmeldinger er særlig viktig for å kunne oppdage kjæledyr med dårlig dyrevelferd. For produksjonsdyr bruker Mattilsynet også andre metoder for å identifisere utsatte dyrehold.

Status for bekymringsmeldingene for landdyr i 1. tertial 2021

	Antall	Andel i prosent
UNDER BEHANDLING/NY	374	10,1 %
BEHANDLET		
Sendt videre til inspeksjon	329	8,91 %
Sendt videre til saksbehandling	206	5,58 %
AVVISTE SAKER		
Finner ikke eier/virksomhet/ mangelfulle opplysninger i meldingen	452	12,2 %
Gjelder ikke MTs forvaltningsområde	264	7,15 %
Dublett	526	14,2 %
Ingen inspeksjon – ingen videre oppfølging nå	1540	41,7 %

3 Hva viser tallene i rapporten?

Rapporten gjelder bare for tilsyn med dyrehold med landdyr

Tilsyn med fiskeoppdrett, dyretransporter og slakterier er f.eks. ikke med i denne rapporten.

3.1 Hvordan lese tallene i rapporten

Tallene i rapporten er basert på de data våre inspektører registrerer fra sine tilsyn

Inspektørene registrer funnene i vårt elektroniske saksbehandlingssystem. Rapporten gir oversikt over det som er registrert i systemet når vi tar ut data. Tilsyn, funn og tiltak som ikke er registrert når vi henter ut data, kommer ikke med i rapporten.

Vår ambisjon er at registreringene skal være så korrekte som mulig, selv om de ikke gir et 100% korrekt bilde av alle forhold til enhver tid. Våre rapporter vil uansett kunne vise utviklingen over tid.

Mattilsynet er på tilsynsbesøk i dyrehold med størst risiko for dårlig dyrevelferd

De dyreholdene vi mener har størst risiko for brudd på regelverket, får tilsyn oftere enn dyrehold med liten risiko. Rapporten gir et bilde av situasjonen i de dyreholdene Mattilsynet har valgt å føre tilsyn i, men er ikke nødvendigvis representative for gjennomsnittet av alle dyrehold i Norge.

I år har vi startet en tilsynskampanje på velferd for svin. Denne kampanjen er ikke risikobasert. Slike variasjoner i satsningsområder og utvalgsmetode fra år til år og mellom typer dyrehold vil kunne påvirke resultatene våre og gjøre sammenligninger mellom dem usikre, i alle fall over korte tidsspenn.

Vi vil unngå feiltolkning av tallene i rapporten

For en del av tallene i rapporten har vi tatt med en forklaring for å unngå feiltolkning av tallene.

Om sammenligning med andre typer rapporter fra Mattilsynet

Mattilsynet rapporterer også for eksempel til ESA/EU. For disse rapportene er det andre utvalgsriterier, noe som gjør at tallene i våre tertial- og årsrapporter ikke er direkte sammenlignbare med dem vi rapporterer til ESA/EU. Hvis man ønsker å se på tall over tid for å fange opp tendenser og endringer, må tallene man sammenligner, stamme fra samme type rapportering. Dette gjelder også for tall fra kilder utenfor Mattilsynet.

3.2 Antall dyrehold som er registrert i Mattilsynets system

Om innholdet i tabellene

Kolonnen «Andre dyrehold» omfatter blant annet:

Esel, lama, alpakka, viltoppdrett, dyrepensjonat, fremvisninger av dyr og dyrebutikker. For forsøksdyr er det egne rapporteringssystemer.

Dyrehold med produksjonsdyr er registrert i Mattilsynets system

En dyreholder har plikt til å melde hold av produksjonsdyr til Mattilsynet for at de skal bli registrert i vårt system. Våre tall er likevel ofte høyere enn tall fra andre kilder. Det skyldes blant annet forsinket melding om at dyrehold er opphørt eller at hobbyhold av produksjonsdyr også blir registrert hos oss.

Kjæledyr, hobbyfjørfe og små hestehold er det ikke meldeplikt for

For disse dyrene inneholder rapporten kun tall for dyrehold som er registrert i vårt system fordi vi har ført tilsyn i dyreholdet, eller hatt annen kontakt.

- Kolonnen «Alle dyrehold» viser hvor mange dyrehold som er registrert i vårt system.
- Kolonnene med navn på dyreart viser antallet dyrehold for hver art.
- Når antallet tilsynsbesøk er større enn antallet dyrehold, betyr det at noen dyrehold har fått mer enn ett tilsynsbesøk.

Alle dyrehold	Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
79940	31946	15	56	9490	15464	535	18223	2939	14439	4229	703	9053

Kolonnen «Alle dyrehold» omfatter dyrehold med én eller flere arter. Summen av kolonnene for hver dyreart kan derfor være større enn tallet i kolonnen for «Alle dyrehold».

3.3 Antall dyrehold det er ført tilsyn i

Alle dyrehold	Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
995	271	0	0	158	74	1	191	49	257	133	1	27

Alle våre tilsyn med dyr vil ha et element av dyrevelferd i seg selv om vi i utgangspunktet er der av andre grunner, fordi vi vil reagere hvis vi oppdager dyrevelferdsproblemer.

Under følger oversikt over dyreholdene der dyrevelferd var formålet med tilsynet, enten alene eller sammen med andre formål.

Alle dyrehold	Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
781	223	0	0	78	65	1	165	36	225	124	0	12
78,5 %	82,3 %	-	-	49,4 %	87,8 %	100 %	86,4 %	73,5 %	87,5 %	93,2 %	0,0 %	44,4 %

3.4 Antall tilsynsbesøk i dyrehold totalt

Tallene for tilsynsbesøk vil ofte være større enn tallene for antall dyrehold det er ført tilsyn i. Det skyldes at Mattilsynet har vært mer enn én gang på inspeksjon i ett eller flere dyrehold.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
294	0	0	163	75	1	215	52	298	133	1	35

Tabellen under inneholder tilsynsbesøk der dyrevelferd var formålet. Tabellen viser hvor stor prosentandel dette var av alle tilsynsbesøkene i de ulike typene dyrehold.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
228	0	0	77	66	1	187	36	260	124	0	13
77,6 %	-	-	47,2 %	88,0 %	100 %	87,0 %	69,2 %	87,2 %	93,2 %	0,0 %	37,1 %

3.5 Varslet og uvarslet tilsyn

Hva er et varslet tilsyn?

Ved et varslet tilsynsbesøk har dyreholderen fått beskjed om at Mattilsynet kommer på tilsyn. Formålet er å sikre at det er noen til stede i dyreholdet når inspektøren kommer. Varslingen kan skje fra flere dager til rett før tilsynet gjennomføres.

Hva er uvarslet tilsyn?

Ved uvarslet tilsynsbesøk kommer inspektøren uanmeldt, fordi Mattilsynet vil inspisere uten at dyreholderen har kunnet forberede seg.

Tabellen under viser hvilken prosentandel de uvarslede tilsynene utgjorde av alle tilsynene.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
87,7 %	-	-	42,9 %	78,8 %	100 %	58,8 %	47,2 %	68,1 %	65,3 %	-	53,8 %

Mattilsynet har som mål at flest mulig av tilsynene med dyrevelferd skjer uten varsling.

3.6 Resultater av tilsyn

På våre tilsyn ser vi etter om kravene i regelverket blir overholdt. Inspektørene har en liste med kravpunkter som kontrolleres, og registrerer om hvert enkelt av dem er oppfylt eller ikke.

Funnene oppgis med betegnelsene «ok», «ikke tilfredsstillende» eller «alvorlig vanskjøtsel av dyr». Dette er grunnlaget for registreringene i denne rapporten. Dyreholderen får en tilsynsrapport der inspektøren beskriver nærmere hva som er undersøkt, og hvilke brudd på regelverket som eventuelt er avdekket.

3.6.1 Antall saker der det ikke er funnet avvik fra dyrevelferdsregelverket

Antall saker der alle kravpunkter i tilsynet er angitt som «ok»

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
103	0	0	46	34	0	81	18	85	73	0	8

3.6.2 Antall saker der det er funnet avvik fra regelverket

Antall saker der ett eller flere kravpunkt er angitt som "Ikke tilfredsstillende" eller «alvorlig vanskjøtsel»

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
114	0	0	29	30	1	97	18	162	51	0	5

3.6.3 Antall saker der det er registrert alvorlig vanskjøtsel av dyr

Forhold som kommer inn under denne kategorien, er tilfeller der flere dyr er døde eller må avlives på grunn av manglende fôring, vanntilgang og stell.

I første tertial 2021 registrerte vi saker med alvorlig vanskjøtsel i totalt 8 dyrehold. Sakene fordeler seg på ulike dyrearter som vist i tabellen under.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
5	0	0	0	1	0	2	0	2	0	0	0

3.7 Virkemiddelbruk

Mattilsynet har ulike typer virkemidler, som vi benytter i vår oppfølging overfor dyreholdere som bryter regelverket. Vi deler virkemidlene inn i ulike grupper: veiledning og påpeking av plikt, vedtak og politianmeldelse.

3.7.1 Antall saker der Mattilsynet har påpekt dyreholderens plikter

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
14	0	0	1	5	0	13	4	22	2	0	0

3.7.2 Antall saker der dyreholderen må gjennomføre tiltak for å rette opp i forholdet

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
62	0	0	16	21	1	59	8	105	30	0	33

3.7.3 Hastevedtak

Mattilsynet fatter såkalte hastevedtak, som er vedtak uten forhåndsvarsel, når vi mener forholdet er så alvorlig at det er nødvendig å gjøre tiltak straks. Tabellen under viser hvor mange av sakene fra tabellen over som utløste hastevedtak.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
18	0	0	4	3	0	20	2	29	10	0	31
29,0 %	-	-	25,0 %	14,3 %	-	33,9 %	25,0 %	27,6 %	33,3 %	-	93,9 %

3.7.4 Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om avliving

Dyreholderen pålegges å avlive dyr innen en gitt frist.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
0	0	0	0	1	0	1	1	0	4	0	0

3.7.5 Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak og selv sørger for avlivingen

Dette kan for eksempel være saker der dyreholderen nekter å gjennomføre pålegg fra Mattilsynet om at dyr skal avlives. I slike tilfeller må Mattilsynet selv sørge for at dyrene avlives.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
7	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0

3.7.6 Antall dyrehold der det er fattet vedtak om at dyreholderen må avvikle dyrehold

Alle dyrehold	Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
8	5	0	0	0	0	0	2	0	1	0	0	0

Kolonnen «Alle dyrehold» omfatter dyrehold med én eller flere arter. Summen av kolonnene for hver dyreart kan derfor være større enn tallet i kolonnen for «Alle dyrehold».

3.7.7 Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om midlertidig forvaring av dyr

I disse sakene sørger Mattilsynet for at dyrene blir tatt vare på fram til det er bestemt hva som skal skje med dyrene videre.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
33	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0

3.7.8 Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om omplassering av dyr

Disse sakene er i hovedsak oppfølging av vedtak om midlertidig forvaring.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

3.7.9 Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om tilbakeføring av dyr

Vedtak om tilbakeføring blir fattet hvis Mattilsynet vurderer at det er forsvarlig at dyreholderen får tilbake dyr som er tatt i midlertidig forvaring.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

3.7.10 Antall saker der dyr i midlertidig forvaring ble vedtatt avlivet

Vedtak om avlivning blir fattet dersom Mattilsynet vurderer at dyret ikke kan leveres tilbake til dyreholderen og ikke er egnet til omplassering eller salg, f.eks. pga. alder, helse eller atferd. Avlivning kan også bli resultatet dersom vi ikke finner en egnet mottaker av dyret innen kort tid.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

3.7.11 Antall dyrehold der Mattilsynet har fattet vedtak om overtredelsesgebyr

Overtredelsesgebyr brukes hvis dyreholderen har brutt regelverket uaktsomt eller med vilje, men regelbruddet ikke er alvorlig nok til å melde saken til politiet. Ett dyrehold kan bestå av flere arter. Summen av kolonnene for dyreartene kan derfor være større enn tallet for «Alle dyrehold».

Alle dyrehold	Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
19	1	0	0	0	0	0	1	0	17	0	0	0

3.7.12 Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om tvangsmulkt

Mattilsynet kan bestemme at dyreholderen må betale en mulkt dersom et regelbrudd ikke blir rettet innen en frist Mattilsynet gir. Dersom dyreholderen retter feilen innen fristen, slipper han å betale mulkten.

Tabellen under viser antall saker med vedtak om løpende tvangsmulkt:

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
2	0	0	0	2	0	2	0	2	0	0	1

Tabellen under viser antall saker med vedtak om engangs tvangsmulkt:

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

3.7.13 Antall dyrehold der Mattilsynet har anmeldt dyreholderen til politiet

Alle dyrehold	Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
6	3	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1

Kolonnen «Alle dyrehold» omfatter dyrehold med én eller flere arter. Summen av kolonnene for hver dyreart kan derfor være større enn tallet i kolonnen for «Alle dyrehold».

3.7.14 Antall dyrehold med vedtak om forbud mot aktiviteter etter dyrevelferdsloven § 33

Alle dyrehold	Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
5	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2

Kolonnen «Alle dyrehold» omfatter dyrehold med én eller flere arter. Summen av kolonnene for hver dyreart kan derfor være større enn tallet i kolonnen for «Alle dyrehold».

